SEZNAM ZJIŠTĚNÝCH DRUHŮ ČELEDI SERROPALPIDAE Z OKOLÍ OLOMOUCE

VERZEICHNISS DER FESTGESTELLTEN KÄFERARTEN DER FAMILIE SARROPALPIDAE VON DER OLMÜTZER UMGEBUNG

(COLEOPTERA)

Ladislav Bocák Rostislav Fornůsek Ivo Jeniš

V této práci podáváme výsledky svých sběrů příslušníků čeledi Serropalpidae na Olomoucku v letech 1974 - 1980. Pod označením Olomoucko zahrnujeme území okresu Olomouc rozšířeného o lesní komplex Doubrava, který se z větší části nachází na území sousedního okresu Šumperk. Největší část tvoří nížinná oblast se zbytky lužních lesů (tyto lokality: Grygov, Horka n.Mor., Hynkov, Litovel, Mladeč, Moravičany). Na západě do oblasti zasahují severní výběžky Drahaňské vrchoviny s borovými a dubovými lesy (lokalita Náměšť na Hané). Severovýchodní část náleží k Nízkému Jeseníku, kde se místy zachovaly původní buko-jedlové porosty (lokalita Hrubá Voda - Smilov). Klimaticky je oblast charakterizována průměrnou roční teplotou 7,7 - 8,4 °C a srážkami kolem 600 mm.

Metodika a materiál

Sběr Serropalpidů jsme prováděli po 6 let intenzívně v průběhu celého roku a používali jsme metod oklepávání suchých větví, které byly napadeny houbami a plísněmi, vyklepávání dřevních hub, například hlíva ústřičná, choroš šupinatý a pod., oklepávání kvetoucích keřů hlohu (pouze druh Osphya bipunctata (F.)) , vysekávání brouků ze dřeva, chov imag z larev a kukel ze dřeva a z tvrdých hub a individuální odchyt na metrovém dříví, na kládách a pařezech. Nejlepší výsledky byly dosaženy chovem z larev a kukel v tříllitrových lahvích při pokojové teplotě, naopak v přírodě byly nacházeny exempláře jen jednotlivě a nahodile.

Dokladový materiál je uložen ve sbírkách autorů.

Přehled zjištěných druhů

Tetratoma fungorum F.

Na dřevních houbách (např. hlíva ustřičná) a v jejich těsné blízkosti pod kůrou, IX. - IV., imago přezimuje. Lokální, potom dosti hojná. Hrubá Voda-Smilov.

Tetratoma ancora F.

Na suchých větvích listnáčů, vzácněji na dřevních houbách. Imago po celý rok. Moravičany hojná; Grygov; Horka n.Moravou; Hrubá Voda-Smilov ojediněle.

Mycetoma suturale (Panz.)

Na dřevních houbách na starých ležících kmenech listnáčů (buk, javor), imago X. - III., hromadně. Pouze Hrubá Voda-Smilov.

Hallomenus binotatus (Quens.)

Na choroši šupinatém, jedenkrát v VI. 1979 více exemplářů, Hrubá Voda-Smilov, Fornůsek lgt.

Orchesia micans Panz.

Na suchých větvích listnáčů společně s dalšími uvedenými druhy rodu Orchesia. Imago po celý rok, sporadicky, Moravičany.

Orchesia minor Walk.

Jako předešlá, imago po celý rok, hojně např. Moravičany, Horka n.Moravou, Grygov, Lašťany.

Orchesia undulata Kr.

Jako předešlé, imago po celý rok, Moravičany dosti hojně; řídčeji Lašťany a Hrubá Voda-Smilov.

Orchesia fasciata Ill.

Stejně jako předešlé, imago po celý rok, Moravičany dosti hojně; řídčeji Lašťany.

Anisoxya fuscula (Ill.)

Na suchých větvích listnáčů, 5. VII. 1976 více ex., Jeniš lgt.

Abdera affinis Payk.

Na suchých větvích listnáčů jednotlivě v V. - X., ve větším množství vychováno z larev ze dřevních hub na olši, společně s Abdera flexuosa Payk. a Dorcatoma sp., Náměšť na Hané.

Abdera flexuosa (Payk.)

Jako předešlá, Náměšť na Hané, ex larvae; Moravičany 2 ex.

Phloeotrya rufipes (Gyll.)

V podhorských oblastech na suchých větvích listnáčů, např. buk, dub, V. - VII., dosti hojně Hlubočky, Hrubá Voda-Smilov, Lašťany.

Serropalpus barbatus (Schall.)

V podhorských oblastech, vývoj ve smrku a jedli, lokální a nehojný, Kopeček u Olomouce, Radíkov, Šternberk.

Hypulus quercinus (Quens.)

Několikrát ve starých dubových pařezích, imago přezimuje, Moravičany.

Hypulus bifasciatus (F.)

V plesnivém dřevě listnáčů, přezimuje jako imago, Lokálně, pak hojně, Horka nad Moravou.

Melandrya barbata F.

Vývoj v plesnivém dřevě listnáčů (buk, lípa), imaga ve dne aktivní na silných větvích a kmenech (i ležících) částečně zbavených kůry. VI. - VII., celkově lokální a velmi vzácný druh. Několikrát ve větším počtu exemplářů Moravičany, Jeniš lgt.

Melandrya caraboides (L.)

Larva ve velmi měkkém, do běla zplesnivělém dřevě a pařezech listnáčů. V. - VI., v lužních lesích často hromadně, Horka n.Moravou; Střeň.

Melandrya dubia (Schall.)

V podhorských oblastech, vývoj v plesnivém dřevě buků, V. - VI., vzácná.
V. 1978 2 ex., VI. 1979 1 ex., Hrubý Voda-Smilov, Jeniš lgt.

Conopalpus testaceus (Ol.)

Na celém území, vývoj ve větvích listnáčů. V. - VII.,dosti hojný, např. Moravičany, ny, Hrubá Voda-Smilov, Lašťany, Hlubočky, Horka n.Moravou.

Osphya bipunctata (F.)

Na kvetoucím hlohu, dosti hojně. Moravičany.

Závěr

Ve sledované oblasti jsme zjistili celkem 20 druhů čeledi Serropalpidae. Pozoruhodný je nález druhu Mycetoma suturale (Panz.) v enklávě původního buko-jedlového pralesa na Hrubé Vodě-Smilov. Lze předpokládat ještě výskyt druhů Eustrophus dermestoides (F.), Hallomenus axillaris (Ill.) a Orchesia blandula Brascs., tyto druhy zde mají vhodné vývojové podmínky.

Zusammenfassung

Auf dem beobachtenden Gebiet haben wir im Verlaufe der Jahre 1974 - 1980 Vertreter der Familie Serropalpidae (Coleoptera) festgestellt. Sehr merkwürdiger ist der Fund von Art Mycetoma suturale (Panz.) in der Enklave des meist aus Buchen und Tannen bestehenden urspunglichen untergebirgischen Urwaldes in Lokalität Hrubá Voda-Smilov. Das Vorkommen von Arten Eustrophus dermestoides (F.), Hallomenus axillaris (Ill.) und Orchesia blandula Brascs. halten wir für wahrscheinlich aufgrund der günstigen Entwicklungmöglichkeiten.

Literatura

Reitter E., 1911: Fauna Germanica III, Stuttgart

Roubal J., 1936: Katalog Coleopter Slovenska a Podkarpatské Rusi, Bratislava

Adresy autorů (Anschriften der Autoren) :

Ladislav Bocák, Žilinská 23, 772 00 Olomouc

Rostislav Fornůsek, tř. Míru 5, 772 00 Olomouc

Ivo Jeniš, Dělnická 48, 772 00 Olomouc